

Steady Energyn lausunto talousvaliokunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Steady Energy Oy kiittää mahdollisuudesta kommentoida luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025. Lausunnossamme tarkastelemme talousarviota erityisesti työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalojen sekä pienydinvoiman toimintaedellytysten näkökulmasta.

Pidämme tärkeänä hallituksen pyrkimyksiä kohdentaa määrärahoja puhtaan siirtymän investointiedellytysten ja toimintaympäristön parantamiseksi. Taloustilanteen ollessa heikko, innovatiivisten yritysten kasvun edellytysten turvaaminen on entistäkin tärkeämpää. Valtion keskeisimpiä elinkeinopoliittisia tehtäviä on tukea uusien teknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa, jotta kaupallinen toiminta voi käynnistyä markkinaehtoisesti.

Puhtaan siirtymän tukien kohdentuminen ei kuitenkaan tällä hetkellä noudata teknologianeutraaliuden periaatetta. Uuden teknologian kehitykseen tarkoitetut tuet kuten energiatuki, suurten investointien verotuki ja teollisuuden vähähiilistämiseen tähtäävä suora tuki, eivät koske pienydinvoimaa, joka edistää teollisuuden ja yhteiskunnan vähähiilistymistä siinä missä uusiutuvat energialähteetkin.

Steady Energy kiittää, että talousarvioesityksessä on huomioitu EU:n ilmasto- ja energialainsäädännön toimeenpanon yhteydessä ydinenergian aseman säilyttäminen osana Suomen ja EU:n energiapalettia. Koska myös Suomessa jaettavien tukien reunaehdot tulevat pääosin EU:sta (mm. elpymis- ja palautumistukiväline ja kriisi- ja siirtymäpuitteet), Suomen tulisi jo ennakkovaikuttamisessa tuoda voimakkaammin esiin pyrkimystä teknologianeutraaliuteen ja korostaa ydinvoiman roolia päästöjen vähentämisessä, jotta ydinvoiman tukeminen ei jää kiinni esimerkiksi EU:n valtiontukisäännöksistä. Tämä on huomioitava tulevien EU-tason tukimekanismien suunnittelussa.

Pienydinvoiman osalta Steady Energy pitää tervetulleena, että VTT Oy:n yleisavustukseen ehdotetaan lisäystä 2,1 milj. euroa valmiuden ja osaamisen kehittämiseen pienydinvoimalahankkeiden teollistamisessa ja 1,9 milj. euroa tutkimuslaitosten post doc -ohjelmaan. Pidämme tärkeänä, että lisäyksen yhteydessä mainittaisiin nimenomaisesti kotimaisen ydinenergiateknologian kehittäminen.

Talousarvioesityksessä mainitaan, että ydinenergi laki ja sitä toimeenpanevat määräykset uudistetaan ydinenergian käyttöön liittyvien hankkeiden sujuvuutta ja Suomen kilpailukykyä investointikohteena tukevalla tavalla. Pidämmekin tärkeänä, että työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla sekä Säteilyturvakeskuksessa, on tarpeeksi resursseja niin ydinenergi lain kuin muidenkin puhtaan siirtymän hankkeiden kannalta tärkeiden lakihankkeiden laadukkaaseen toimeenpanoon.

Lisäksi on tärkeää huomioida, että hallitusohjelmassa esitetty tavoite pienydinvoiman rakentamisen vauhdittamisesta vaatii muutoksia myös konventionaaliseen luvitukseen kuten ympäristölupien ja kaavoitukseen ja niihin liittyvien valitusten käsittelyaikojen nopeuttamiseen. Pidämme tärkeänä, että alueidenkäyttölain sekä yhden luvituksen kokonaisuudistuksen yhteydessä kiinnitettäisiin huomiota myös pienydinvoiman edistämiseen. Luvitusprosessien nopeuttaminen on ratkaisevaa, että pienydinvoimalla tuotettua lämpö ja sähkö on käytössä laajemmassa mittakaavassa jo 2030-luvulla. Asian edistäminen kotimaassa on tärkeää myös siksi, että pienydinvoimaan liittyy valtava vientipotentiaali. Steady Energyn kehittämä teknologia on herättänyt suurta kiinnostusta maailmalla ja yhtiö on lämmöntuotantoon soveltuvan ydinteknologian kehityksessä maailman kärjessä. Lämmöntuotantoon soveltuvan pienydinvoiman markkina on globaalisti vähintään sadan miljardin euron suuruinen.

Lisätiedot: Head of public affairs, Lauri Muranen, lauri.muranen@steadyenergy.fi